

Analyse:

Illegal handel med dagligvarer er udbredt

Resumé

De fleste danskere opfatter sandsynligvis sig selv som lovlydige – men ikke desto mindre er det illegale marked for dagligvarer stort og velkendt i Danmark.

Næsten tre ud af ti danskere har erfaring med indkøb af illegale dagligvarer, herunder fødevarer. Det gælder f.eks. hælervarer eller varer, der ikke er betalt dansk moms eller danske afgifter for. Det viser en befolkningsundersøgelse, som Norstat har foretaget for DSK.

Det er også tydeligt, at der er et omfangsrigt og marked for illegale tobaks- og nikotinvarer i Danmark. Det er estimeret, at hver syvende cigaret i Danmark er af udenlandsk oprindelse – og heraf er halvdelen eller mere ulovligt solgt eller er deciderede forfalskninger.

Spørger man danskerne, hvor det er muligt at købe disse illegale varer, er det temmelig klart, at det illegale marked findes to steder: I visse dele af kiosksektoren og på sociale medier.

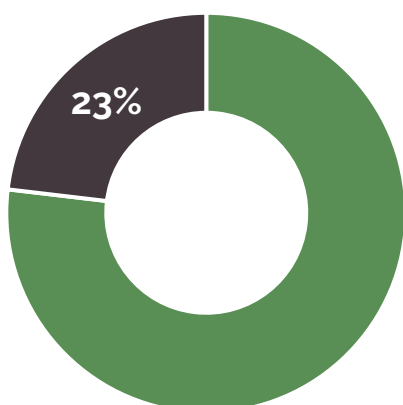
Danskerne er et lovlydigt folkefærd – sådan da...

Danmark er kendt som et land, hvor ordentligheden og retssindet er i top. Og det kan der også være noget om – men træerne vokser ikke ind i himlen: Danskerne accepterer i stigende grad butikstyverier,¹ og hver dag konkurrerer detailhandel og grossister mod aktører, der enten unddrager sig afgifter, sælger stjålne varer eller opererer helt udenfor de almindelige og regulerede rammer. Det kan lade sig gøre, fordi der er et marked for det blandt danskerne.

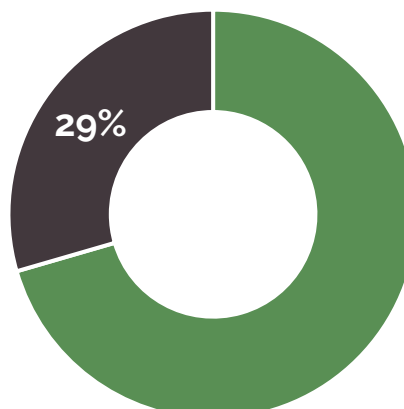
Cirka hver fjerde dansker mener, at det er acceptabelt at købe dagligvarer, der potentielt set er ulovlige. Og andelen af danskerne, der erkender at have erfaringer med indkøb af illegale dagligvarer, er øjensynligt endda en smule større! Det viser en befolkningsundersøgelse, som Norstat har foretaget for DSK.

Danskernes syn på og erfaring med at købe illegale dagligvarer

Andel, der finder det acceptabelt nogle gange at købe illegale dagligvarer

Andel, der har erfaring med at købe illegale dagligvarer

Kilde: Egne beregninger baseret på Norstat for DSK, august 2025. N = 505.

Note: Fordelingen i figuren er fremkommet ved at fraregne "ved ikke"-svar. Af gruppen, der aktivt har taget stilling til valgmulighederne, udgør "Nej, det er aldrig acceptabelt" cirka 77 pct.; resten må antages i et eller andet omfang at finde det acceptabelt at handle illegale dagligvarer på forskellig vis. Fordelingen i figuren til venstre er fremkommet ved på samme måde. Der er i figuren til venstre foretaget en mindre datakorrektur.

¹ Bl.a. dokumenteret i Trygfondens tryghedsmåling fra foråret 2024 og DSK's analyse "Danskerne ser blidt på butikstyverier" fra november 2024.

Selvom langt de fleste danskere foretager deres daglig indkøb på helt lovlig vis, er der meget, der tyder på, at der findes et ganske stort marked for køb og salg af illegale dagligvarer i Danmark.

Det illegale marked i Danmark er nemlig generelt en enorm forretning. Det er naturligvis vanskeligt at kvantificere præcist, netop fordi den illegale handel foregår skjult, men tilgængelige data tegner et klart billede af et marked i milliardklassen – og det er endda uden, at der er medregnet hæleriet af dagligvarer samt køb og salg af andre ulovlige varer, der ikke stammer fra tyveri (f.eks. ulovligt indførte varer og varer, der ikke er betalt skat, afgifter og moms af).

Faktaboks: Det danske hælermarked estimeres til at udgøre mere end 2,3 mia. kroner – uden at have talt hæleriet af dagligvarer med

En analyse foretaget for Det Kriminalpræventive Råd har estimeret, at det danske hælermarked i 2019 udgjorde op mod to mia. kroner. Det svarer til over 2,3 mia. kroner i 2025-priser.

Estimatet dækker alene hæleri, altså videresalg af stjålne varer. Dette estimat er således rensset for egetforbrug og eksport; ulovlige varer, som danskerne køber til sig selv, er ikke talt med. Estimatet bygger på omfanget af registrerede ejendomsforbrydelser, og indeholder således ikke det hæleri, der foregår i forlængelse af f.eks. butikstyveri.

Det reelle hælermarked må derfor anses som værende endnu større.

Kilde: Center for Kriminalitetsanalyse (2024): Hæleri af stjålne varer. Om markedsmekanismer og disruption, s.20 & Kruze, P. (2020): Det danske hælermarked 2014-2019. København: Det Kriminalpræventive Råd.

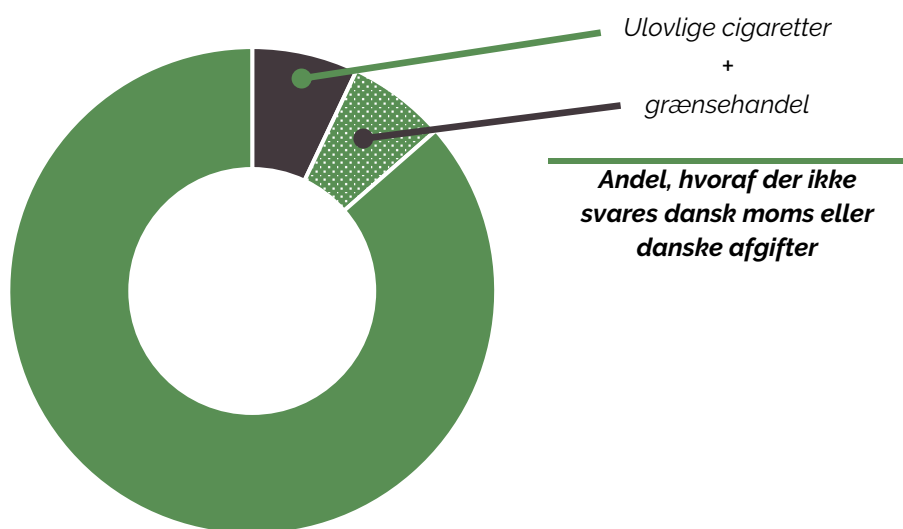
Note: Inflationskorrektionen er foretaget vha. Danmarks Statistik: Statistikbanken: PRIS112 på baggrund af den årlige stigning i forbrugerprisindekset fra 2019-2024.

Illegal handel rammer især varer med høje afgifter

Et område, hvor den illegale handel efter alt at dømme er særlig udbredt, er handlen med lovlige, men afgiftspålagte varer som f.eks. som slik og chokolade, spiritus og tobaks- og nikotinprodukter – måske især de sidstnævnte grupper, da afgifterne her er særligt høje – også i forhold til Danmarks nabolande.

Skatteministeriet har vurderet, at hver femte cigaret, der ryges i Danmark, stammer fra udlandet – heraf en del fra ulovlig handel. Andre kilder peger på, at ca. hver syvende cigaret i Danmark er udenlandsk, og at cirka halvdelen heraf stammer fra ulovlig handel (dvs. ikke almindelig grænsehandel) eller er en decideret forfalskning.

Cigaretter i Danmark – grænsehandel og ulovlige (2024)

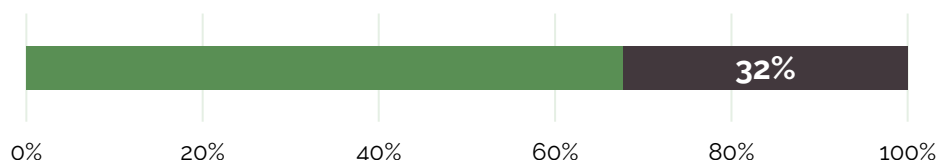
Kilde: Egne beregninger baseret på KPMG (2025): *Illicit cigarette consumption in Europe*, s. 76 samt Skatteministeriet (2025): Endelige svar på spørgsmål 427. SAU alm. del, folketingsåret 2024-2025.

Note: "Ulovlige" cigaretter angiver andele af "C&C", dvs. "counterfeit and contrabande".

Danskerne ved godt, hvor de kan købe illegale dagligvarer

Eksistensen af dette sorte marked har været kendt i mange år. Også blandt mange danskere. Og danskerne er da heller uvidende om, hvor det er muligt at købe illegale dagligvarer – herunder også illegale fødevarer – dvs. varer, der enten kan stamme fra tyverier, eller varer der ikke er betalt dansk moms eller danske afgifter for. Næsten hver tredje dansker kan pege på et sted, hvor der kan handles illegale dagligvarer.

Andelen af danskerne, der er vidende om, hvor der kan købes illegale dagligvarer, herunder fødevarer

Kilde: Norstat for DSK, august 2025, N = 505.

Note: De 32 pct. angiver andelen, der i undersøgelsen har svaret noget andet end "ved ikke" på spørgsmålet: "Hvor oplever du, at det er muligt at købe illegale dagligvarer, herunder fødevarer? Det kunne f.eks. være hælervarer eller varer, der ikke er betalt dansk moms eller danske afgifter for."

Danskerne peger især på kioskmiljøet og sociale medier som steder, hvor det er muligt at handle illegale dagligvarer: Næsten hver femte angiver, at de oplever, at det er muligt at købe illegale dagligvarer i kioskmiljøet; Mere end hver syvende peger på de sociale medier.

Hvor oplever du, at det er muligt at købe illegale dagligvarer, herunder fødevarer?

Hvor	Andel
På arbejdspladsen / skolen	2 pct.
Ander steder	3 pct.
På privatadresser (hvor du ikke kender vedkommende)	7 pct.
På privatadresser (hvor du kender vedkommende)	8 pct.
På markedspladser, festivaler mv.	8 pct.
Andre steder på internettet (ikke sociale medier)	8 pct.
Sociale medier som f.eks. Facebook	13 pct.
I kiosker/grønthandlere	20 pct.

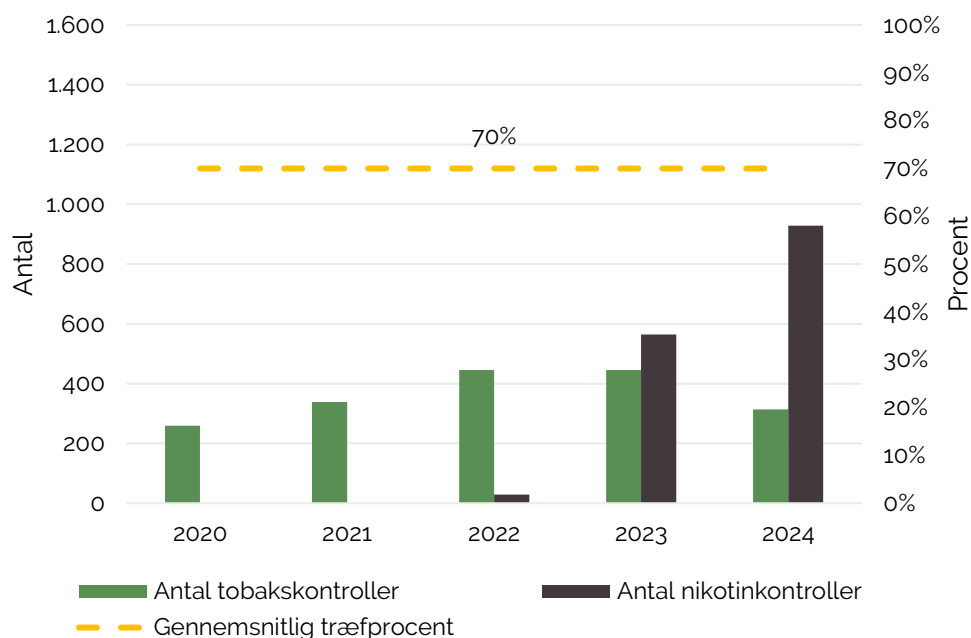
Kilde: Norstat for DSK, august 2025, N = 505.

Note: Grundet undersøgelsens omfang er tallene behæftet med en ikke ubetydelig usikkerhed.

Derfor har de danske skattemyndigheder også haft fokus på f.eks. kioskmiljøet. I 2024 gennemførte Skattestyrelsen et rekordhøjt antal kontroller med fokus på nikotinprodukter og afgiftssvig. Ifølge styrelsens egne opgørelser fandt man fejl i syv ud af ti tilfælde.

Skattestyrelsen skrev i forlængelse heraf direkte, at "[m]yndighedernes kontroller har vist, at særligt kiosker og mindre detailbutikker udgør en væsentlig risiko inden for sort økonomi. Skattestyrelsen kan bl.a. konstatere, at der for kiosker især er udfordringer med korrekt afregning af afgifter på varer..."²

Antal kontroller og træfprocent af afgiftspligtige tobaks- og nikotinvarer, 2020-2024

Kilde: Skattestyrelsen (2025): Høj fejlprocent i rekordmange kontroller af nikotinprodukter.

Note: Træfprocenten angiver andelen af kontrollerne, der har medført påvisning af ulovligheder.

I en koordineret kontrolaktion rettet mod kiosker i København og Aarhus hen over foråret og sommeren 2025 fandt myndighederne fejl og overtrædelser langt de fleste tilfælde – flere steder endda meget grove overtrædelser.

² Skattestyrelsen (2025), s. 2.

Faktaboks: Kontrolaktion med kiosker, 2025

Kontrollanter fra Skatte- og sundhedsmyndighederne og en række andre myndigheder gennemførte i foråret, sommeren og sensommeren 2025 en række større og koordinerede kontrolaktioner mod kiosker i København og Aarhus.

Man undersøgte i alt 93 kiosker og fandt overtrædelser i 91 af de undersøgte kiosker. Det svarer til, at der fundet overtrædelser i 98 pct. af de undersøgte kiosker.

En række af overtrædelserne var af ganske grov karakter, herunder salg af f.eks. af puff barer og receptpligtig medicin.

Ved de to kontrolaktioner i København i august 2025 blev der bl.a. fundet i alt over 4.500 ulovlige bølter med nikotinposer, hundredvis af ulovlige tobaksprodukter og større mængder alkohol, slik og chokolade uden sporbarhed. Dertil kommer meget store kontantbeløb – et enkelt sted cirka 400.000 kroner.

Kilde: Indenrigs- og Sundhedsministeriet (2025): *Knojern, viagra og ulovlige puffbars - ny kioskaktion afslører masser af svindel, fejl og lovovertrædelser*. Pressemeldelse, 18. august 2025, samt Indenrigs- og Sundhedsministeriet (2025): *Sort økonomi, ulovlige nikotinposer og hælerimistanke - kioskaktion i København afslører igen massivt snyd*. Pressemeldelse, 2. september 2025.

Skatteministeriet har beregnet, at alene skattemyndighedernes kontrollerne siden 2020 har ført til afgiftsopkrævninger på over 1,1 milliard kroner.³ Dertil kommer de yderligere lovovertrædelser, som andre myndigheder kan konstatere.

³ Skatteministeriet (2025): Rasmus Stoklund efter rekordår for kontroller af nikotin og tobak: "Vi skal ikke finde os i snyd". Pressemeldelse, 14. maj 2025 samt Skattestyrelsen (2025).

DSK MENER

Der er i Danmark et ikke ubetydeligt illegalt marked for dagligvarer, herunder f.eks. cigaretter og nikotinprodukter. Det er et stort problem for både folkesundheden og statskassen.

Derfor foreslår DSK, at

- Myndighedernes samarbejde om at bekæmpe den illegale handel i almindelighed skal styrkes – gerne med en særlig enhed. Der kan med fordel hentes inspiration fra Fødevarestyrelsens Rejsehold.
- Tilsyn skal i endnu højere grad målrettes efter risici for overtrædelser, så der er flere tilsyn de steder, hvor man ved, at problemer findes.
- Der skal indføres en trappemodel, så gentagelsestilfælde af handel med ulovlige varer gradvist straffes hårdere.
- Straffen for manglende betaling af punktafgifter bør hæves fra de 10.000 kroner, det er i dag.
- I tilfælde med udbredt og gentagen fusk med afgifter, salg af hælervarer og lignende, bør man kunne miste retten til at drive virksomhed. For at sikre sig, at ejeren af butikken ikke blot lukker sit selskab ned for at overlade driften til et nyt selskab, bør gentagen alvorlig kriminalitet medføre konsekvens for adressen, altså lokalet.
- Vandrende kriminalitet – herunder illegale varer, der bevæger sig fra land til land – skal prioriteres højere i EU.
- Politiet skal have flere ressourcer til bekæmpelse af det illegale marked, herunder også til bekæmpelse af hæleri – også ved salg på nettet og især på sociale medier.

Om dette notat

Dette notat er udarbejdet af De Samvirkende Købmænd (DSK). DSK har eksisteret i over 100 år som brancheorganisation og repræsenterer i dag næsten 1.500 supermarkeder, discountbutikker, nærbutikker og convenience i Danmark. Vi arbejder løbende for at forbedre rammerne for de danske købmænd – også ved at skabe og dele viden og indsigt om emner, der har relevans for købmændenes dagligdag og forretning.

Denne analyse er udarbejdet i september 2025 af analysemedarbejder Alexander Fredbo Gjerum-Nielsen og underdirektør Morten Jarlbæk Pedersen. Det er tilladt at citere fra denne analyse med henvisning til DSK.

